

ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง การดูแลรักษาและทำความสะอาดเครื่องเรือน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง งานบ้านน่ารู้
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การดูแลรักษาและทำความสะอาดเครื่องเรือน
รายวิชา การงานอาชีพ รหัสวิชา ง๑๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

การดูแลรักษาและทำความสะอาดเครื่องเรือน

เครื่องเรือน เป็นสิ่งที่มีประโยชน์ใช้สอย และใช้ตกแต่งห้องต่างๆ ให้สวยงามได้ เช่น ตู้ใส่หนังสือ ชั้นวางของ โต๊ะรับประทานอาหาร เก้าอี้รับประทานอาหาร โซฟา เก้าอี้รับแขก โต๊ะรับแขก โคมไฟ เครื่องเรือนต่างๆเหล่านี้ ประกอบขึ้นมาจากวัสดุหลายชนิด เช่น ไม้ ผ้า หนังหรือหนังเทียม เหล็ก สเตนเลสสตีล พลาสติก ซึ่งวัสดุแต่ละชนิดต้องการการดูแล และวิธีการทำความสะอาดแตกต่างกันดังนี้

๑) เครื่องเรือนไม้ มีจุดเด่นอยู่ที่ความสวยงามตามธรรมชาติของเนื้อไม้ แต่เมื่อถูกน้ำหรือความชื้นจะโป่งพอง อีกทั้งเกิดรอยขีดข่วนจากการใช้งานปกติหรือจากสัตว์เลี้ยงในบ้านได้ง่าย

การดูแลรักษาและทำความสะอาดเครื่องเรือนไม้มีวิธีการดังนี้

- วางเครื่องเรือนไม้ในบริเวณที่ร่ม แห้ง และไม่เปียกชื้น
- เครื่องเรือนไม้ที่มีรอยขีดข่วน ให้ใช้ผ้าแห้งสะอาดชุบน้ำมันชักเงารอยขีดข่วนนั้น
- เครื่องเรือนไม้ที่มีฝุ่นละอองเกาะโดยไม่มีรอยเปื้อนอื่น ให้ใช้ไม้กวาดขนไก่ปัดฝุ่นละอองหรือใช้ผ้าแห้งเนื้อนุ่มเช็ด
- เครื่องเรือนไม้ที่เกิดรอยคราบเป็นวง ให้ใช้กระดาษซับชนิดหนาวางทับเหนือรอย แล้วใช้เตารีดที่ร้อนปานกลางวางนบซ้ำกันหลายๆครั้ง จนกว่ารอยนั้นจะจางหายไป
- เครื่องเรือนไม้ที่มีรอยคราบจากสีให้ใช้ผ้าชุบน้ำมันสนเช็ดออกแล้วใช้ผ้าชุบน้ำมันชักเงาให้สะอาดอีกครั้ง
- เครื่องเรือนไม้ที่เปื้อนน้ำตาลเตียน ให้ชุบน้ำตาลเตียนออกแล้วใช้ผ้าชุบน้ำมันสนเช็ดให้สะอาด

๒) เครื่องเรือนหวาย หวายเป็นวัสดุธรรมชาติ มีลักษณะเป็นเส้นเหนียวคล้ายต้นไผ่ นิยมนำมาทำเครื่องจักสานและเครื่องเรือน เส้นหวายที่นำมาใช้ทำเครื่องเรือน มักทาด้วยสารเคลือบเงา เช่น แล็กเกอร์ หลังถัก สาน พัน สอด ให้เป็นรูปทรงตามต้องการ

การดูแลรักษาและทำความสะอาดเครื่องเรือนหวายทำได้ ดังนี้

- เครื่องเรือนหวายที่มีฝุ่นละอองเกาะ ให้ใช้ไม้กวาดขนไก่ปัดฝุ่นออกและเช็ดด้วยน้ำยาเคลือบเงา เป็นครั้งคราว
- เครื่องเรือนหวายที่มีคราบสกปรกติดแน่นซึ่งเช็ดด้วยผ้าแห้งไม่ออก ให้ใช้เครื่องฉีดพ่นน้ำชนิดฝอยละเอียด หรือฝักบัวฉีดทำความสะอาดและฟุ้งแดดให้แห้งสนิทก่อนเก็บเข้าที่ เพื่อป้องกันเชื้อรา
- เครื่องเรือนหวายที่เกิดการหย่อนตัวเป็นแอ่ง สามารถทำให้คืนตัวได้บางส่วน ด้วยการใช้น้ำสบู่อุ่นๆ เช็ดไปบนเส้นหวาย ล้างด้วยน้ำสะอาดและนำไปผึ่งแดดให้แห้ง

๓) เครื่องเรือนหนัง เครื่องเรือนหนังมี ๒ ประเภท ได้แก่ เครื่องเรือนหนังแท้และเครื่องเรือนหนังเทียม เครื่องเรือนหนังแท้จะดูหยาบและเป็นธรรมชาติและไม่อมฝุ่นเหมือนเครื่องเรือนบุผ้า สำหรับเครื่องเรือนหนังเทียม ผลิตจากพลาสติกประเภทพีวี และพีวีซี จะทำเลียนแบบหนังแท้ จะมีวิธีการดูแลรักษาคล้ายกัน

การดูแลรักษาและทำความสะอาดเครื่องเรือนหนังทำได้ ดังนี้

- เครื่องเรือนหนังแท้และหนังเทียมที่มีฝุ่นเกาะ ให้ใช้ผ้าชุบน้ำบิดหมาดๆเช็ดทำความสะอาดเป็นประจำ

- เครื่องเรือนหนังแท้และหนังเทียมที่มีรอยเปื้อน ให้ใช้ผ้าชุบน้ำสบู่อ่อนๆถูเบาๆ จนรอยเปื้อนหมดไป และใช้ผ้าแห้งเช็ดให้สะอาดอีกครั้ง
- เครื่องเรือนหนังแท้ห้ามใช้น้ำยาขัดเงา ที่ไม่ระบุว่าใช้กับหนังแท้หรือหนังเทียม และสารเคมีที่เป็นกรด ในการทำความสะอาด ให้ใช้น้ำยาทำความสะอาดหนังแท้เท่านั้น และใช้น้ำยารักษาหนังเช็ดถูเป็นประจำ เพื่อป้องกันไม่ให้หนังแตก หรือแข็งกระด้าง
- เครื่องเรือนหนังแท้และหนังเทียมห้ามใช้น้ำยาที่มีน้ำมันสน ทินเนอร์ และแอลกอฮอล์เป็นส่วนผสมในการทำความสะอาด

๔) เครื่องเรือนบุผ้า ผ้า ทำจากวัสดุธรรมชาติ เมื่อใช้งานจะรู้สึกถึงความสบาย เพราะไม่ร้อน แต่จะพบปัญหาเกี่ยวกับฝุ่นละอองเกาะติดและเครื่องเรือนมีความชื้น ทำให้เกิดกลิ่นไม่พึงประสงค์

การดูแลรักษาและทำความสะอาดเครื่องเรือนบุผ้าทำได้ ดังนี้

- เครื่องเรือนบุผ้าที่มีฝุ่นละอองเกาะติด ให้ใช้ไม้กวาดขนไก่ปัดฝุ่นออกหรือใช้เครื่องดูดฝุ่น ดูดฝุ่นละอองไปทิ้งเป็นประจำ
- เครื่องเรือนบุผ้าที่เปียกน้ำให้รีบใช้ผ้าซับน้ำออกให้หมดแล้วใช้ไตร่เป่าลมเป่าให้แห้ง
- เครื่องเรือนบุผ้าที่มีขนของสัตว์เลี้ยง เช่น แมว สุนัข เกาะติด ให้ใช้ลูกกลิ้งชนิดมีกาวลึงบริเวณที่มีขนสัตว์หรือใช้กระดาษกาวพันรอบนิ้วมือโดยให้ด้านที่มีกาวหันออกด้านนอก แล้วแตะบริเวณที่มีขนสัตว์เพื่อเก็บรายละเอียดเล็กน้อยๆ

๕) เครื่องเรือนโลหะ โลหะที่นิยมทำเป็นเครื่องเรือน เช่น เหล็ก อะลูมิเนียม สแตนเลสสตีล โครเมียม ซึ่งเครื่องเรือนที่ทำจากโลหะเหล่านี้จะแข็งแรง ทนทาน แต่บางชนิดอาจไม่ทนต่อความชื้นและเกิดสนิมได้ เช่น เครื่องเรือนที่ทำจากเหล็ก

การดูแลรักษาและทำความสะอาดเครื่องเรือนโลหะทำได้ ดังนี้

- จัดวางเครื่องเรือนโลหะในบริเวณที่แห้ง ไม่ชื้นแฉะ
- เช็ดทำความสะอาดเครื่องเรือนโลหะด้วยผ้าแห้งสะอาดเป็นประจำ
- ถ้าเครื่องโลหะเปียกน้ำควรเช็ดให้แห้งทันที

นอกจากเครื่องเรือนที่กล่าวมานี้ปัจจุบันยังมีเครื่องเรือนพลาสติกผลิตออกมาให้ใช้กันมากขึ้น แต่ไม่ค่อยทนทานต่อการใช้งาน เพราะเมื่อใช้ไประยะหนึ่งจะกรอบและแตกหักได้ง่าย การดูแลรักษาและทำความสะอาดเครื่องเรือนพลาสติก ทำได้โดยไม่ว่าในที่มีแดด ใช้ฟองน้ำชุบน้ำยาล้างจานหรือผสมผงซักฟอก ขัดถูแล้วล้างออกด้วยน้ำสะอาด จากนั้นเช็ดให้แห้งจึงนำมาใช้งาน